

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inserati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrst & Din 4.—, Popust po dogovoru, inserati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Za umik prostovoljcev iz španije:

Sklicanje londonskega odbora

Sestal se bo jutri dopoldne ter bo ponovno razpravljalo o načrtu za umik prostovoljcev na podlagi angleške Bele knjige od 15. julija

London, 15. oktobra, d. Po uradnem poročilu se bo podoben za uveljavljanje sestala v znanem uradu v soboto ob 10.30. Podoben bo ponovno razpravljalo o britanskem načrtu o odpoklicu prostovoljcev, ki ga je objavila Bela knjiga dne 15. julija. V začetku sestanka bosta predsednik odbora za uveljavljanje lord Plymouth in francoski poslanik Corbin v svojih izjavah poudarila veliki pomen ki ga njuni vladi pripuščata čim prejšnjemu uspehu te delate.

V angleški Beli knjigi od 15. julija je bil predlagan umik prostovoljcev iz španije in priznanje obeh španskih strank kot vojaških se strank, ko bo odhod prostovoljcev bistveno naprejoval. V krogih, ki imajo zvezo z angleško vlado računajo, da to zasedanje odbora za uveljavljanje trajalo približno 14 dni. Da bi francoski zunanji minister Delbos sam prišel v London, ni verjetno.

»Daily Telegraph« piše, da bosta Francija in Anglija, če bi se delo odbora končalo brez uspeha, takoj proglasili popolno svobodo svojega stopanja za zaščito prometa zvez na Sredozemskem morju.

»Daily Mail« napoveduje, da bo italijanski poslanik predložil v odboru dokaz, da Francija že dolgo oborožuje republikanske španijce. Prav tako bo Rusija obnovila svoje obdolžitve proti Italiji.

»Daily Express« piše, da bo določena posebna komisija, ki bo odšla v španijo in uredila vse potrebno za umik prostovoljcev. Nadzirala bi tudi njihov odhod. V tej komisiji bi bili zastopniki 26 držav, ki so zastopane v odboru za uveljavljanje.

Angeški protipredlog

London, 15. oktobra, d. Kakor poroča »United Press« iz zanesljivega vira, se Francija in Anglija pogajata o novem načrtu, po katerem bi bila Italija pozvana, naj se udeleži posvetovanj o razširjenju nyonskega poslovnega sistema na ta način, da bi vse tri države poslale vojske ladje v Menorco za ohranitev integralnosti tega otoka. Če bo ta predlog sprejet, bi se vprašanje Balearov in varnosti angleških in francoskih pomorskih zvez popolnoma ločilo od vprašanja prostovoljcev. V političnih krogih izjavljajo, da gre tu za angleški predlog proti pričakovani francoski zahtevi, naj bi Anglija in Francija skupno zasedli Minorco.

Chamberlainove izjave

London, 15. okt. AA. Predsednik vlade Chamberlain je v Manchesteru izjavil: Večkrat so nam očitali, da smo machiavelisti, dejansko pa je edina naša naša zunanja politika, da ohranimo mir in da živimo v miru z vsemi našimi sosedi. Nato je govoril tudi o španiji in o dogodkih na Daljnem vzhodu in dejal, da je treba najprej odstraniti ljudi, ki hočejo sedanjí položaj izrabiti zase. Tako se bomo tudi otresli sumničnega in dvomov drugih narodov.

Ob koncu je pozval uradnike, da naj podpirajo rekrutacijo novih vojakov. V

ostalem je predsednik vlade največ govoril o finančnih in industrijskih vprašanjih.

Chautemps in Delbos pojdeta v London

Pariz, 15. okt. AA. »Intransigeant« piše, da je možno, da bosta Chautemps in Delbos odpotovala prihodnji teden v London, da se pogovorita s svojima angleškima tovarišema zastran ureditve španskih zadev.

Nemška sodba

Berlin, 15. okt. AA. »Berliner Nachrichten« se bavi z vestmi iz Londona, da bosta Velika Britanija in Francija, če se prostovoljska zadeva ne bo uredila v odboru za uveljavljanje v 14 dneh, odprli pirenejske meje ali pa zahtevali od Italije, naj pristane na skupno zasedbo Balearov z vojaštvom Velike Britanije, Francije in Italije. Glede poslednje možnosti pravi berlinski list, da je treba biti že naprej na čistem, da na to ne bosta pristali ne nacionalistična španija, ki bi v tem videla napad na nedotakljivost španije, ne Italija, ki bi v tem videla kršitev varnostnih pogojev v zahodnem delu Sredozemlja. Takšen razplet bi samo povzročil nov težak spor.

Podobno piše »Frankfurter Zeitung«, ki pravi, da so takšne grožnje samo v korist Moskve in Valencije, ki jima omogočajo ribarjenje v kalnem.

prevažajo vojaške potrebščine v španijo in na Balearske otoke. Glavni oporišči za te transporte sta letališči s Sarazani in Eniasu na Sardiniji.

Neapelj, 15. okt. br. Transporti italijanske vojske v Libijo se z vso naglico nadaljujejo. Včeraj se je vkrcalo na dva velika parnika 7000 italijanskih vojakov, ki pripadajo diviziji »Cirenaica«. Parnika sta odplula snoči v Tripolis. S tem transportoma bo narasla italijanska vojska v Libiji že na 50.000 vojakov.

London, 15. okt. AA. »Manchester Guardian« piše, da je utemeljeno domnevati, da pripravljata italijanska vlada novo vojaško ekspedicijsko v Libijo. To so sklenili v Rimu, vendar si vrhovno poveljstvo italijanske vojske še ni na čistem, ali naj bo ta armadni zbor sestavljen iz dveh ali treh divizij. Če bo sestavljen iz dveh divizij, pravi dalje poročilo, bodo italijanske čete v Libiji štirikrat močnejše kakor francoske v Tunisu.

Kitajska ofenziva pri šanghaju

Strahovito obstreljevanje s težkim topništvom

Shanghai, 15. oktobra, d. Na shanghajski fronti so se včeraj ves dan obstreljevali s težkimi topovi. V Honkevu, Putungu, Čapeju in drugod so izbruhnili veliki požari. Mnoge granate so padle tudi v mednarodno naselbino ter je bilo ubitih najmanj 150 civilistov, dočim številna ranjenec še ni bilo mogoče ugotoviti. Proti večeru se je pričela velika kitajska ofenziva proti česti v Tečuan, nakar se je razvilo sedito obstreljevanje iz pušk. Položaj v mednarodni koncesiji je postajal čim dalje bolj nevaren in so morali ljudje v vsej naglici poiskati zavetja v večjih in kletih pred čim dalje pogostejšimi kroglastimi. Medtem ko so se gasilci prizadevali, da bi pogasili množične požare, in so brželi sanitetni avtomobili po cestah, so sledili hudi letalski napadi, na katere so takoj odgovorili obrambni topovi z japonskih vojnih ladij z močnim ognjem.

Na ceste in ulice se je vsul gost dež šrapnelovskih drobec. Nek ameriški oficir, ki je bil na opazovališču, je izjavil, da so Kitajci pričeli doslej največjo ofenzivo pri šanghaju. Pri tej ofenzivi uporabljajo Kitajci prvič posebno izvežbane napadalne čete. Kakor izjavljajo opazovalci, so bile japonske vojske ladje bombardirane tako močno, kakor še nikoli doslej.

Odbiti japonski napadi v šansiju

Shanghai, 15. oktobra, d. Japonske čete, ki prodirajo ob železnici iz Cengtinga proti Kajpuanu, so vdrlje v pokrajino šansi, kjer so zasedle kolodvor v Nancuanu. Po vestih iz šansija, so Japonci napadli Juangping, pri čemer so jih podpirala mnoga letala in 40 tankov. Kitajci so potisnili središče japonske fronte nazaj ter so imele japonske čete pri protinapadu 10. kitajske divizije hude izgube. Sestreljenih je bilo tudi več japonskih letal in uničenih 22 tankov.

Tudi japonski napad pri Tajnienu je bil odbit ter se je izpremenil v protinapad Kitajcev.

Nanking, 15. oktobra, AA. Po vestih iz severne fronte so kitajske čete v severnem šansiju začele z novo ofenzivo. Kitajci so napadli v treh kolonah in vrgli nazaj Japonce. Tudi kitajska armada, ki je bila komunistična, je prizadela hude izgube Japoncem.

Zveze s Kantonom prekinjene

Honkong, 15. oktobra, d. Včeraj popoldne so japonska letala bombardirala železnico Kanton-Kaulun ter porušila tudi telefonsko zvezo med sektorom in sektorom ob meji honkongskega ozemlja. S tem so bile prekinjene poslednje zveze med Honkongom in Kantonom, ki je tudi zaradi blokade pomorske obale popolnoma odrezan od zunanjega sveta. Kantonške oblasti ne morejo napovedati, kdaj bo železnica zopet obnovljena. Japonsko bombardiranje se nadaljuje.

Stojadinovičevi razgovori v Londonu

London, 15. oktobra, AA. Reuterjev urad objavlja: Jugoslovenski predsednik vlade so v Londonu priredili zelo pri srčen sprejem. Tukaj pripisujejo njegovega obisku velik pomen, posebno pa njegovemu prvemu sestanku z Edenom. Danes se bo sestal tudi z min. predsednikom Chamberlainom. Dokler ti razgovori ne bodo končani, ne bodo objavljene nobene podrobnosti, vendar pa poudarjajo, da so splošnega značaja in da ne bo sklenjen noben nov sporazum.

Zaradi resnega položaja na Sredozemskem morju, je gotovo, da se je ves razgovor sukal okoli tega vprašanja. Kakor znano, je Jugoslavija kot jadranska država podpisala nyonski sporazum. Vzajemnost v mirovni politiki med Jugoslavijo in Anglijo je taka, da lahko z največjim zadovoljstvom gledamo na izid večeršnjih razgovorov.

Notranjska kralju mučeniku

V nedeljo bo na Rakeku odkrit spomenik kralju Aleksandru I. Zedinitelju — Spored svečanosti

Rakek, 14. oktobra

V nedeljo ob 12.30 bo Notranjska odkrila spomenik blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Rakeku pred železniško postajo. Odkor je pripravljen vse potrebno, da bo svečanost čim slovesnejša. Vse je prav tako pripravljeno in dovršeno.

kakor je bilo za 5. september, zato prosimo vsa že vabljená društva, da se udeležijo odkritja v čim večjem številu in da pridejo na slavnostni prostor najpozneje do 11.30, kjer jim bodo odkazali reditelji odgovarjajoči prostor. Prav tako naj bodo na prostoru tudi šole ob tej uri. Narodne noše, prapori, polagatelji vencev bodo imeli poseben prostor poleg spomenika. Po odkritju bo mimohod vojske in gasilcev in nato koncert godbe dravske divizije in pevskega društva »Sloga« iz Ljubljane.

Odbor opozarja vse udeležence na vlak, ki prihaja prav k odkritju iz Ljubljane, dalje na poštni rdeči žig, ki ga je za ta dan dovolila poštna uprava, fotoamaterji naj izrabijo ugodno priložnost za posnetke najlepše svečanosti na Notranjskem. Parkiranj avtov in ostalih vozil bo na travniku nasproti lesnemu skladišču Kovač.

Sef francoskega generalnega štaba general Gamelin, ki je zasledoval vse manevrske operacije, je izjavil zastopnikom listov: Imel sem priložnost občudovati pomembni napori Rumunije za ustanovitve lastne vojne industrije in za razvoj vojnega materiala. Srečen sem, ker sem videl pri manevrih rumunsko vojsko pri izvedbi zelo zanimive naloge. Rumunskega vojaka ni treba več hvaliti; njegova vztrajnost je brez primere. Pri manevrih se je mogla vnovič ugotoviti vrlina in tehnika generalstaba častnikov, ki so pod vodstvom generala Sisiutja na vseh področjih pokazali, da so kos svoji nalogi. Tudi poveljstvo se globoko zaveda svojih dolžnosti in se odločno lotiva modernih vojnih problemov in velikih vojaških strateških in taktičnih vprašanj ter se zelo živo zanima za napredek vojske.

Praga, 15. okt. br. Praški župan Peter Zenkl se je ponesrečil na vožnji z avtomobilom. Sofer se je hotel izogniti nekemu drugemu vozilu in je pri tem zavozil v električni razsvetljavi. Sunk je bil ta močan, da je župan dr. Zenkl padel iz voza in dobil k sreči samo lažje poškodbe na glavi, rokah in nogah.

Nezgoda praškega primatorja dr. Zenkla

Praga, 15. okt. br. Praški župan Peter Zenkl se je ponesrečil na vožnji z avtomobilom. Sofer se je hotel izogniti nekemu drugemu vozilu in je pri tem zavozil v električni razsvetljavi. Sunk je bil ta močan, da je župan dr. Zenkl padel iz voza in dobil k sreči samo lažje poškodbe na glavi, rokah in nogah.

Spored

Od 12. do 12.30 sprejem častnih gostov, delegacij itd.

Ob 12.30 sprejem kraljevega zastopnika. Pevsko društvo »Sloga«: Slovan na dan. Pozdrav in nagovor predsednika odbora. Slavnostni govor tajnika odbora.

Odkritje spomenika po predsedniku odbora in izročitev v varstvo domačemu županu.

Godba dravske divizije: Bože pravde, čast na četa: salva!

Pevsko društvo »Sloga«: Morje Adrijansko.

Polaganje vencev.

Mimohod: vojska in gasilstvo.

Po mimohodu koncert godbe dravske divizije in ostalih godb ter pevskega društva »Sloga« na slavnostnem prostoru.

Vse oficijelne zastopnike bo sprejemal odbor na prostoru pri vhodu k spomeniku. Šole, društva in deputacije naj bodo na slavnostnem prostoru najpozneje do 11.30, kjer jih razporedi reditelji. Prapori, polagatelji vencev in narodne noše imajo rezerviran prostor tik za spomenikom. Samo vozila, ki vozijo oficijelno zastopnike, privozi do spomenika. Vsa ostala vozila zavijejo po spodnji cesti skozi vas na prostor za parkiranje (med gostilno Hladnik in trgovino Lavstek & Oblak). Polagatelji vencev, v kolikor se še niso prijavili, naj to storo najpozneje do 10. ure na dan odkritja, pisмено ali ustno pri odboru. Udeleženci naj se poslužijo nedeljske povratne karte in vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.15 ali vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. Poštna uprava je dovolila za dan odkritja rdeči poštni žig.

Za povratek udeležencev pri odkritju spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju bo vozil v nedeljo 17. t. m. na progi Rakek-Ljubljana gl. kol. posebni vlak z odhodom z Rakeka ob 14. in s postankom na vseh postajah in postajališčih.

Gasilskim četam in župam

Vse tovariše gasilske čete in župe opozarjamo, da bo v nedeljo 17. t. m. ob 12.30. uri na Rakeku odkritje spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 10. povratek z Rakeka ob 14.30.

Na železnici velja četrtinska vozšina; vsi udeleženci odkritja imajo 75% popusta. Na odhodni postaji je treba kupiti polovično vozno karto do Rakeka in poseben obrazec za din 2. Ta obrazec je treba dati na Rakeku žigovati in je na podlagi tega obrazca povratek brezplačen.

Valjimo vse naše gasilstvo, predvsem pa iz bližnjih žup, to je Ljubljana-mesto, Ljubljana-okolica, Skofja Loka, Kočevje, Kranj zlasti pa Logatec, da se članstvo v čim večjem številu udeleži odkritja. Čete naj vzamejo s seboj svoje prapore. Vsi udeleženci morajo biti v svečanem kroju! Gasilska zajednica v Ljubljani.

General Gamelin o manevrih rumunske vojske

Bukarešta, 15. oktobra, br. Včeraj so bili zaključeni veliki manevri rumunske vojske, ki so bili v Transilvaniji in so trajali 7 dni. Ob prisotnosti kralja Karola II. ter zastopnikov vlade, parlamenta in prijateljskih in zaveznikskih držav je bila na manevrskem terenu po manevrih velika revija čet.

Sef francoskega generalnega štaba general Gamelin, ki je zasledoval vse manevrske operacije, je izjavil zastopnikom listov: Imel sem priložnost občudovati pomembni napori Rumunije za ustanovitve lastne vojne industrije in za razvoj vojnega materiala. Srečen sem, ker sem videl pri manevrih rumunsko vojsko pri izvedbi zelo zanimive naloge. Rumunskega vojaka ni treba več hvaliti; njegova vztrajnost je brez primere. Pri manevrih se je mogla vnovič ugotoviti vrlina in tehnika generalstaba častnikov, ki so pod vodstvom generala Sisiutja na vseh področjih pokazali, da so kos svoji nalogi. Tudi poveljstvo se globoko zaveda svojih dolžnosti in se odločno lotiva modernih vojnih problemov in velikih vojaških strateških in taktičnih vprašanj ter se zelo živo zanima za napredek vojske.

Nezgoda praškega primatorja dr. Zenkla

Praga, 15. okt. br. Praški župan Peter Zenkl se je ponesrečil na vožnji z avtomobilom. Sofer se je hotel izogniti nekemu drugemu vozilu in je pri tem zavozil v električni razsvetljavi. Sunk je bil ta močan, da je župan dr. Zenkl padel iz voza in dobil k sreči samo lažje poškodbe na glavi, rokah in nogah.

Politični obzornik

Moskva proti separatizmu

Iz zveze maloruskih, oziroma ukrajinskih pisateljev so bili v zadnjem času izključeni, seveda na ukaz iz Moskve, znani ugledni mladi pisatelji Hvilja, Kulik, Kovalenko in še cela vrsta drugih, ki so igrali v zvezi vodilno ali vsaj vidno vlogo. Te dni je bil izključen tudi pisatelj Mikitenko, ki je bil opetovano na raznih mednarodnih kongresih pisateljev član sovjetske delegacije. Vsi ti so bili tudi člani kot člani komunistične stranke. Službeno se jih je že obdolžilo, da simpatizirajo s trockisti, dejanski pa jih je kazeno doletela zato, ker so z vsemi silami delovali na to, da bi se maloruski ali ukrajinski jezik čimbolj oddaljil od književnega velikorškega jezika. Ta akcija pa je vzbudila veliko nevoljo diktatorja Josifa Stalina, zato je dal ukaz, naj se jih vrže iz službene pisateljske organizacije in iz stranke. O Hvilji, ki je bil prvi izobčen, piše poluradni list sovjetske vlade »Pravda«: »Neprijatelj naroda Ukrajine Hvilja je napel vse svoje sile, da se bori proti tako zvanim razizmom, da za rusizme so se po navadi proglasale čisto legitimne in potrebne maloruske besede. Zastopal je stališče, da se ne sme v maloruski rabiti nobena beseda, ako je količnik podobna ruski besedi.« — No, tudi pri nas nastopajo taki modrijani, ki uče, da je greh, ako se v našem jeziku rabijo besede, ki so slične ali celo enake, kakor so v srbohrvaščini.

Borzna poročila.

Curia, 15. oktobra. Beograd 10. Paris 14.63, London 21.565, New York 434.75, Bruselj 74.225, Milan 22.80, Amsterdam 340.225, Berlin 174.60, Dunaj 80.20 do 81.85, Praga 15.20, Varšava 82.20, Bukarešta 2.25.

Trije problemi našega turizma

Neurejen železniški promet in zamude vlakov so velik sovražnik tujkega prometa

Ljubljana, 15. oktobra. V zvezi z neprestanim porastom potniškega prometa bi človek upravičeno pričakoval, da bo posvečena železniška uprava večjo pozornost želostnim razmeram na nekaterih naših progah ter obnovljala svoj vozi park po zgledu inozemstva, kakor zahteva najprimitivnejša skrb za udobnost potujočega občinstva. Vidimo pa, da uporablja naša železniška uprava večinoma samo stare vagona, ki bi morali z rednimi izjemami vsa v temeljito popravilo, če ne izmed stare železice. Tako se bo na poslednji menda tudi pri naši železnici zgodilo kakor pri cestah: namesto načrtnega zboljševanja spodnjega in zgornjega stroja naših prog ter voznega parka bomo čakali, da bo postal neraben, ko pa se bo to zgodilo, ne bo nikjer fondov in kreditov za tako ogromne izdatke, da bi z njim odkupili grehe dvajsetih let.

Spodnji stroj je večine naših prog je zelo slab in posledica je, da vozijo vlakovi vedno počasneje, kar povzroča upravičeno negodovanje potnikov. Zaradi slabega spodnjega stroja so postale zamude vlakov zdaj danes že redne in kmalu se bomo čudili vlakom, ki bo šel vozil po voznem redu. Krive so pa zamude tudi različne premije, ki jih razpisuje železniška uprava za čim manjšo porabo kuriva in maže. Na progi Ljubljana—Zidani most bi s pospešeno voznjo vlak lahko pridobil na časi 10 ali 15 minut, za pospešeno voznjo pa je poraba kuriva in maže večja, kar pa železniškemu podjetju ne ustreja. Plače so itak skromne, v primerih večje porabe kuriva pa se premije osebo zmanjšujejo. Razumljivo je torej, da osebe raje varčuje s kurivom, nego da bi s pospešeno voznjo zmanjšalo zamudo.

Naši javni interesi odločno zahtevajo, da se ves spodnji, pa tudi zgornji stroj naših železniških prog zboljša in tako omogoči hitrejša voznja, prav tako pa bi bilo glede zamud treba izdati posebne odredbe, ki bi ne škodovala interesom železniškega podjetja, pač pa koristile ugledu naših železnic.

Posebni smučarskih in turističnih vagonov v naši državi skoraj ne poznamo, čeprav so ena glavnih zahtev sodobnega železniškega prometa. Lani mo sicer dobili nekaj posebnih smučarskih vagonov, vendar pa je njihovo število premajhno, poleg tega pa se je dostikrat zgodilo, da so jih smučarji v gorenjskih vlakih zaman iskali. Ni nam znano, na katerih progah so tedaj vozili in ali so n. pr. sploh vozili letos pomladi, ko smo v planinah še imeli zadosti snega, znano pa nam je, da so bili v prometu letos čez poletje, namestu da bi jih v poletnih mesecih še izpopolnili in preuredili. Enako nezadovoljivo je rešeno tudi vprašanje posebnih turističnih vagonov. Inozemske železnice so za turistične proge uvedle vsaj malo udobnejše vagona, v katerih so sedeži tudi v tretjem razredu tapacirani. Pri nas smo v zadnjem letu sicer dobili nekaj novih, velikih vagonov, pa so samo za brzovlake, ki vozijo v inozemstvo, ne pa tudi za domače brzovlake, čeprav bi bili udobnejši vagoni

zelo primerni n. pr. za večernej brzovlak iz Ljubljane proti Beogradu in za druge brzovlake, ki večinoma vozijo ponoči.

Uporaba starih vagonov na turističnih progah je prav tako velika rana našega železniškega prometa. Pri nas prihajajo kot turistične proge v poštev predvsem lokalna od Grobelnega do Rogaske Slatine, kjer že leta in leta vozijo samo stari, včasih skoraj neporabni vagoni, čeprav na tej progi potuje največ inozemcev, potem proga od Ljubljane proti Mariboru in Slatini Radencem ter naposled proti Jesenicam in Kamniku. Stare vagona, ki so že dostarili, je treba iz prometa izločiti ali pa jih temeljito popraviti in preurediti.

Tudi vprašanje izletniških, motornih in kopalnih vlakov v Sloveniji ni urejeno tako, kakor zahtevajo naši gospodarski interesi in kakor zasluži Slovenija. Glede izletniških vlakov moramo poudariti, da ne odgovarjajo svojemu namenu niti po času, v katerem vozijo — vozijo začno pomladi prepozno, jeseni pa so prepozodaj ukiniti, — niti po starih, že skoraj neporabnih vagonih, še manj pa po številu onih, saj se je prav letos šestkrat zgodilo, da so bili vagoni n. pr. že od Radovljice dalje proti Ljubljani tako nabiti, da novi potniki na bližnjih postajah sploh niso več mogli vstopiti, temveč so morali čakati na poznejši potniški vlak. Železniška uprava ne sme pozabiti, da je zlasti pri izletniških vlakih, ko so izletniki vračajo z izletov ali z gorā utrjeni, potrebna čim večja udobnost.

Posebno vprašanje so motorni vlaki, ki bi jih zlasti rabili na gorenjski, štajerski in severni dolenski progah, ki je po svojem stroju, hitrosti vožnje in tudi sicer najbolj zanemarljiva.

Nedeljske povratne karte ne smejo veljati samo za nedelje, temveč tudi za praznike, od sobote opoldne do ponedeljka zjutraj oziroma od dneva pred praznikom opoldne do prvega dneva po prazniku zjutraj. Železniška uprava se je v zadnjih dveh letih lahko prepričala, da prinašajo nedeljske povratne karte lep dohodek in da jih je kot dobičkanosne treba dovoliti tudi za praznike, ko bi morali redno voziti izletniški vlaki. Upamo, da bo železniška uprava tej želji naših javnosti ugodila.

Naposled naj poudarimo še eno, za razvoj našega turizma zelo važno vprašanje. Pred dvema letoma je bila večina naših turističnih problemov urejena z uredbo o turizmu, ki tudi točno določa, katere kraje je treba smatrati za turistične. Čeprav sta od uveljavljanja te uredbe z zakonsko močjo minili že dobri dve leti, še do danes ni železniška uprava prilagodila svojih odredb glede teh olajšav določbam uredbe o turizmu. Turizem ne sme poznati birokratizma in nadmorska višina 700 m nikakor ne sme biti merilo za presojo turistične važnosti tega ali onega kraja. Vsi naši kraji, ki so turistični po svojem bistvu, po številu obiskovalcev, po izročilu in po prirodnih lepotah, bi morali imeti pravico do teh olajšav. Dolžnost vseh turističnih zvez v naši državi bi bila to odločno zahtevati.

himo. Odr je bil opremljen s novo okusno scenografijo.

G. Štepec, ki je igral glavno vlogo Seneca, je bil izločen, v svoji vlogi povsem naraven. Znan nam je že iz prejšnjih gledaliških sezon. V svoji vlogi je bil na odprti sceni veliki aplavz. Tudi g. Kostanjšek, ki nam je istotako znan iz prejšnjih sezon, je bil v vlogi Petra zelo dober. Na danah pa smo videli tudi nekaj novih igralcev ter se je med njimi posebno odlikovala gđ. Remec v vlogi Jerice. Ima mnogo talenta, je gibčna in tudi njen organ zelo prijetno svari. Želimo jo še večkrat videti. Gđ. Drobina, ki je igrala Marjanco, je igralsko ustrezala, je glasovno je nekoliko preboka. Zelo sta ugažala Todor in Tora s svojim pevskim

viškom in sta zelo tople aplavz. V manjših vlogah so bili dobri g. Samac kot tat, g. Škofar kot straznik in g. Fureš kot polkovnik Komisar.

Med drugim in tretjim dejanjem je gđ. Remec v prisotnosti vseh igralcev in v imenu Dramatske družine poklonila avtorju g. Kranjcu lep levorjev venec v zahvalo za zaupanje, katero jim je izkazal s tem, da jim je poveril vproritev kratne predstave »Skedenj«.

Igralcem gre topla zahvala za lepo kulturno prireditev. Zahvala gre pa tudi v prvi vrsti režiserju g. Boriku, ki je s skleno voljo in veliko spoznavnostjo dokazal, da bodo predstave res na umetniški višini. Igra se ponovi v ponedeljek 18. t. m.

Junija. Družina tudi tokrat ravnatelj Pol. V. Veljko priznane opazne cene.

»Ljubljana Chamounix«, delo slavnega skladatelja Donizettija, se poje prvič na slovenskem odru v sredo 20. t. m. pod taktirko kapelnika Nefrata. V glavni naslovni vlogi nastopi gđica Zvonimira Župevcova, kateri nudi ta vloga, da pokaže v polni meri svojo glasovno sposobnost in izvežbanost, saj ima izredno velikih in težkih lektoraturnih arij. Veliko vlogo ima tudi ravnatelj Julij Betetto. Vso ostalo zasedbo javimo jutri. Režijo ima prof. Oslip šest. Premiera v sredo 20. t. m. je za premierni abonma.

Cestni fond in avtomobilski promet

Dohodki bodo razdeljeni tako, da odpade na državne ceste 30, na banovinske 60, na občinske pa 10%

Ljubljana, 15. oktobra. Končno je rešeno vprašanje vzdrževanja naših cest, nedvomno eno najpomembnejših vprašanj, ki je v najstarejši zvezi z našim gospodarstvom in splošnim napredkom. Tako se pa tudi bude pomisleki, ali je nova uredba o izrednem cestnem prispevku, objavljena v »Službenih novinah« 13. t. m. res zadovoljivo rešila tako pomembno vprašanje in če bo v resnici služila razvoju avtomobilskega prometa, kar bi moral biti njen glavni namen.

Uredba opredeljuje, kaj je normalno izkoriščanje cest, in sicer, da je to promet z vozovi in živinsko vprego, ko prevoz ne tehta več nego 52 ton na leto. To se nam zdi poslabšanje, saj dosežena »navodila« za plačevanje izrednega prispevka niso omejevala prevoza z vozovi in živinsko vprego ter ga niso delile v »normalno« in izredno izkoriščanje cest. Razlika je tudi med sedanjimi in novimi določili, da je doslej plačeval tako za izredno uporabo ceste neposredni korisnik, med tem ko jo bo zdaj morali plačevati lastniki prevoženega blaga.

Izrednega prispevka so oproščeni trgovci, obrtniki in kmetje, ki ne prevažajo na leto več kakor 52 ton, nadalje država, samouprave, občine in kmetijske združbe.

Izredni prispevek je treba plačevati samo za tovor, ne pa tudi na lašno težo vozila. Doslej je določala cena gramozna osnova prispevka, zdaj pa so prispevki določeni pavšalno. Zasebni osebni avtomobili so obdavčeni z 200 din na leto. Zasebni potniški avtomobili, ki služijo tudi za prevažanje drugih potnikov in ne samo lastnikov, so pa obdavčeni s 500 din izrednega prispevka na leto. Nezadovoljstvo bo nedvomno zbudil na-

čin obdavčenja avtohusov, ki so izredno obdavčeni zlasti na cestah, ki ba konkurirajo železnicam, saj bo treba plačati 25 par za prevožen kilometer. Najmanjši prispevek za avtohusa znaša 10 par za prevožen kilometer, kar je še vedno mnogo. To bo nedvomno zaviralo razvoj motornega prometa pri nas. Največji nedostatek se nam pa zdi, da so silno obdavčeni tovorni avtomobili, in sicer 10 par za kilometer. Ako pa količine prevoženega blaga na leto ni mogoče natančno ugotoviti, mora lastnik vozila plačati pavšalni letni prispevek, in sicer pri nosilnosti pol tone 500 din, pri toni 1000 din, do 2 ton 1750, do 4 ton 3250, do 5 ton 4000 in do 6 ton 5000 din. Za vsako nadaljnjo tono je treba doplačati še 1000 din. Z drugo besedo povedano, pomeni to konec tovornega avtomobilskega prometa na naših cestah. Pomisliti je treba tudi, da bodo morali lastniki plačevati prispevek tudi od samega vozila in ne le od prevoženega blaga.

Prevoz z vozovi je obdavčen od tone tovara na kilometer prevoženega ceste z 8 parami, ne glede na to, ali je cesta konkurenčna železnici ali ne. Za vozove, ki nimajo predpisanih platišč na kolesih, je treba plačati 12 par.

Izredni cestni prispevek bodo uporabljali za tiste ceste, ki je bil za nje plačan. Tako vsaj določa uredba in upamo, da ne bo zlorab. Dohodke bodo delili tako, da odpade na državne ceste 30%, na banovinske in na dovozne ceste k železnicam 60% in 10% za občinske ceste.

Novi predpisi stopijo v veljavo 1. aprila. Lastniki avtomobilov plačajo za leto polovico pavšala.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 15. oktobra katoličani: Te-rezija.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Pota ljubezni (samo ob 16. uri).

KINO IDEAL: Silty svira!

KINO SLOGA: Mali pomorščak.

KINO UNION: Dragoceni poljub.

KINO MOSTE: Oči čornija in Moj najlep-si dan.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 48, Trn-koczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgo-va ulica 7.

Izpod sita

Počasi se pride daleč. Končno smo jeli zbirati tudi statistične podatke o norcih ali duševnih bolnikih, kakor pravijo uradno tem nesrečnejšem. Seveda, anketa je bila potrebna, brez ankete pri nas tudi norcev ne moremo obravnavati. Razpisali so jo, pa so bili sadovi dela kaj čudni. Tostran Dri-ne je še nekako klo, na oni strani pa niso pokazali nobenega razumevanja za statisti-ko norcev in na anketo sploh niso hoteli odgovorjati. Tako so našli v dravski ba-novini 1897 norcev, v vsavski 3030, v vrba-ski 412, v primorski 953, v drinski 1040, v dunavski 1818, v moravski 385, v varda-rski pa 566. Nad 100 norcev so našli v ko-čevskem, kranjskem, krškem, ljubljanskem, mariborskem, muraškosoboskem, novome-skem, djuvdjevskem, krškem in kulskem srezu. To so samo norci, pomešani med pametne, oni v umobolnicah niso všeti. Vidimo pa, da se dravska banovina glede norcev ne more pritožiti, da bi jih imela premalo, razen če so jih po drugih bano-vinah nekaj zamolčali in utajili.

Ob tej statistiki smo se nehoje spomni-li kmeta, ki je oni dan na sodniji v Ljub-ljani po neki obravnavi zmajal z glavo, re-koč: »Ne razumem, čemu toliko pregla-lic z umobolnicami, kjer je vedno premalo prostora. Zakaj ne spravijo vseh pametnih v en zavod, norcev pa ne puste zunaj? Ta-ko bi bilo vsem ustrezno. Pametni bi imeli dovolj prostora v enem samem postop-ju, norci pa zunaj tudi, saj ima Jugoslavi-ja precej velik kos zemlje.«

Jožeta Tratarja ni več med nami

Včeraj je ta vzorni sokolski in prosvetni delavec po kratki bolezn umrl

Ljubljana, 15. oktobra. V enem mesecu je na sokolskem Taboru že drugi zaplapolala črna zastava. Komaj so pokopali vzornega sokolskega delavca direktorja Nandeta Marolta, že je kosčena roka segla po tajniku Jožetu Tratarju in ga iztrgala iz sokolskih vrst. Jože Tratar je bil sokolski borec z dušo in telesom, vse svoje življenje je ob vzgoji mladine posve-til nesmrtni Tyrševi ideji. Še pred tedni smo videli tega krepkega in čilega moža na cesti in ko je spremljal pokojnega Marolta k večnemu počitku, pač nihče ni slutil, da bo on med Taborjani prvi na vrsti.

Jože Tratar je bil rojen v Mokronogu kot najstarejši sin uglednega posestnika in go-stilničarja Antona Tratarja. Po končanih študijah na celjski gimnaziji je postal učel na ljubljanskem učiteljskem, potem pa je vzel mladino pri Sv. Miklavžu pri Trbov-ljah, v Zussnu in na Dobovi, a v usodnem letu 1908, ko so po ljubljanskih ulicah od-mevali streljali podivjane avstrijske soldate-ske je bil Jože Tratar kot odločen naciona-list in borec za svobodo slovenskega na-roda, premeščen v Mokronog, med svetovno vojno pa v Ljubljano na II. mestno deško šolo na Grabnu.

realni gimnaziji v Ljubljani in poročena z odličnim pedagogom g. Jankovičem. Tudi ona je vzorna Sokolka in je bila dolga leta načelnica Sokola I na Taboru.

Truplo pokojnega učitelja Jožeta Tratar-ja, ki je podlegel posledicam operacije ele-pića, prepeljalo jutri ob 10. na Tabor, kjer bo počivalo v dvorani. Pokojnika sprejmo k večnemu počitku v soboto ob 14.30 na pokopališče k Sv. Križu.

Vrlenu možu časten spomin, ugledni ro-dbini naše iskreno sožalje!

Študijska knjižnica v Kranju

Kranj, 15. oktobra. Na letošnjem običnem zboru pred 14 dne-vi si je »Jugoslovensko akademsko dru-štvo« postavilo v svojem bodočem progra-mu dvojno nalogo: reorganizacijo Ljudske univerze in ustanovitev študijske knjižnice. »Narodna Čitalnica« je imela v svoji knjiž-nici že doslej lepo število izbranih revij, ki pa so bile na razpolago proti odškodni-ni le izposojevalcem knjig, ne pa širši jav-nosti. Sedaj pa sta se knjižnica Nar. Čita-lnice in JAD zedinila za skupno delo in otvorila javno študijsko knjižnico, ki bo vsakomur brezplačno na razpolago. Revije so zelo drage, a inteligentni neobhodno po-trebne. Eno revijo že lahko ima naročeno, več pa je nemogoče, zato je treba ustano-vitev študijske knjižnice prav toplotno po-žariti. Izpolnila bo, če bo zanimanje zanj živo, veliko vrzel v kulturnem življenju in vztrajanje naše inteligence, od katere pričakujemo kar največji odziv in obisk.

Študijska knjižnica v Kranju se otvori v petek 15. t. m. ob 20 v knjižnici »Narodne Čitalnice«. Odprta bo vsak ponedeljek in petek večer od 19.30 dalje, ob sredah pa od 19.30 do 18.30. Kot rečeno, je vstop brezplačen in vsakomur brez izjeme do-voljen. Društva in njih članstvo je opozor-jeno in vabljeno še posebej. Polez izobra-žencev in dijakov bi zlasti priporočili čit-anje revij tudi delavstvu, za katerega vemo, da je med njimi precej poedincev, ki se za-nimajo za razna javna, gospodarska, soci-jalna, pa tudi literarna vprašanja.

Kar se tiče revij samih, pridovala je 12 delo »Narodne Čitalnice« prispevala 12 zelo tehničnih in izbranih (Ljubljanski Zvon, Dom in Svet, Sodobnost, Čas, Modra ptica, Nova Evropa in ostale). JAD pa tudi pri-bližno toliko, toda bolj strokovne vsebine (pravne, sociološke, tehnične, medicinske itd.). Čez kakih 14 dni bo pa urejen še drugi del študijske knjižnice. Iz knjižnice »Nar. Čitalnice« bodo izbrane vse znanstve-ne knjige, ki pridejo v poštev zlasti pri študiju pa tudi sicer, in dajalec na razpo-lago. Z lepim obiskom naj javnost manife-stira svoje zanimanje za dobro knjigo in revijo.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 15. oktobra: zaprto.

Sobota, 16. oktobra: Matura. Izven. Zni-žane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, 17. oktobra: ob 15. uri: Dr. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. uri: Beraška opera. Znižane cene od 22 Din navzdol.

Ponedeljek, 18. oktobra: Viničarji. Red B. Torek, 19. oktobra: zaprto.

Sreda, 20. oktobra: Julij Cezar. Red Sre-da.

V nedeljo 17. t. m. igra drama dve pred-stavi po znanih cenah in sicer: opoldne ob 15. uri: Nušičeva komedija »Dr«, ki nam slika življenje v beograjski trgovski hiši, kjer se gode neverjetne zmede radi doktorskega nastava. V glavni vlogi gosp. Cesar. — Zvečer se ponovi prvič po znanih cenah najbolj svetovstna igra iz svetovne literature: »Beraška opera« v običajni zasedbi. Režija je Stupiceva.

P. n. občinstvo opozarjamo na spremem-bo dramskega repertoarja, ki je bila iz tehničnih razlogov nujno potrebna.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 15. oktobra: zaprto.

Sobota, 16. oktobra: Navihanka. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Nedelja, 17. oktobra: Prodana nevesta. Iz-ven. Gostuje basist gosp. Jošip Križaj. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 18. oktobra: zaprto.

Torek, 19. oktobra: Amakonke. Red A. Sreda, 20. oktobra: Linda di Chamounix. Premiera. Premierski abonma.

Opereta »Navihanka«, ki je dosegla v lanskem sezoni z go. Lubejevo v naslovni vlogi prav lep uspeh, se ponovi prvič v letoš-nji sezoni v soboto 16. t. m. Naslovno vlog-o igra letos ga. Smrkoljeva, ki je bila lan-sko leto na pevskem in plesnem študiju na Dunaju. Z vlogo Navihanke se bo prvič predstavila našemu občinstvu po dovrše-nem študiju v veliki, pa tudi težki vlogi. Vsa ostala zasedba kakor lani.

»Prodana nevesta« je koncem sezone bila najbolj privlačna operna predstava našega repertoarja. V Trstu je tekem meseca ju-nija, in tudi v Ljubljani, zaporedoma napolnjevala hišo. Letošnja prva vprizori-tev, ki je v nedeljo zvečer, je tem bolj za-nimiva, ker nastopita prvič v dveh glavnih vlogah: ga. Vidaličeva kot Marinka in g. Franc kot Janko. Pevsko in igralsko bo-sta prav gotovo oba odlična. V vlogi Ka-cala pa gostuje ta večer priljubljeni operni pevec odlični član zagrebške opere g. Kri-žaj, ki prihaja Kecal na svoje najboljše kreacije. Vsa ostala zasedba kakor v

Iz Ptuja

— Življenjski judilej. V ožjem krogu svoje rodbine in sorodnikov ter prijateljev je te dni obhajal svojo 50letnico splošno znani g. Nacko Poterč, trgovski zastop-nik tvrdice Schicht. Jubileant je tukajšnji rojak, vsekakor napreden in zelo priljubl-jen. K življenjskemu jubileju naše iskre-ne čestitke!

— Nov grob. V Ptuju je umrl g. Poil-laher Anton, strojevođa v pokroju, ki smo ga v tork spremlili k večnemu počitku. Pokojni je bil Čeh in je bil splošno priljubljen zlasti v delavskih krogih. Aktivno je so-deloval dolga leta v delavski organizaciji ter se z vso vžemo zanimal za delavske razmere. Delavstvo in železnice so ga v velikem številu spremlili na zadnji po-lj, železniški pevski zbor pa mu je v slovo zapel dve žalostinki. Na grobu se je od-pokojnika poslovil v imenu delavstva advo-kat g. Segula Janko. Pokojni je bil tudi naš zvest naročnik. Naj počiva v miru! Za-kujmoj naše iskreno sožalje.

— Zopet uboj na vasi. V ponedeljek po-noči so se v Gerači vasi zopet spoprijeli fantje, tako da se je vnela med njimi prav-cata bitka. Glavno orodje je bilo nož in kol. Med fanti je bil tudi posestnik sin Pečnik, ki ga je nekdo na vso moč udaril po glavi, da mu je počila lobanja. Prepe-ljali so ga z vozom v ptujsko bolnico, kjer je v tork dopoldne podlegel težki poškod-bi. O prestopu je bilo obveščeno sodišče, ki je odredilo obdukcijo trupla. Komisija je ugotovila, da je pokojni umrl radi kravi-vitve v nožnih in bi bila vsaka zdrav-niška pomoč zaman.

— Pomanjkljivosti v telefonskem prome-tu. Naša telefonska centrala je postala v zadnjem času mnogo premajhna, da bi mo-gla poština uprava ustreči vsem novim na-ročnikom telefona. Na pošti leži nad 20 prošenj za novi telefonski priključek, pa jim uprava ne more ustreči ker novih na-ročnikov ne more vključiti na avtomat. Vsekakor je potrebno, da se telefonske na-prave na naši pošti povečajo, da bo lahko uprava vsem ustregla. S tem ne trpe ško-de samo naši trgovci, temveč tudi poština uprava.

Iz Radeč

— Sejem. Zadnji živinski in kramarski sejem je bil prav dobro obiskan. Na se-jem so prignali nad 500 glav goveje živi-ne, med katero je bilo nekaj izredno le-pih komadov. Največ se je sicerleno kup-čij med živinorejci. Pokupili so pa lepoš-vo italijanski kupci. Nekaj kupcev je bilo iz naših južnih krajev, ki pa niso ni-cesar kupili. Cena je bila za I. vole 5.50 do 6 din za kg žive teže. Tudi kramarski sejem je bil živahen, kar je znamenje, da se je in kmetovalci prodajajo sadje, ne-kateri tudi poljske prideleke, da z izkupič-kom nabavijo najpotrebnejše za zimo.

— Sokolsko društvo je imelo letno skupščino, na kateri so poročali društve-ni funkcionarji. Iz poročil je razvidno, da je društveni odbor storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da se je sokolsko delo po-živilo. Posebno je vse prisotne zanimalo poročilo gradbenega odbora, ki je v krat-kem času storil toliko, da bo Sokolski do-m že letos pod streho. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen stari odbor z malimi iz-pramembami. Isprejet je bil tudi sklep, da je pri gradbi doma obvezen tridnevni ku-luk za vsakega pripadnika.

Povsod je učitelj Tratar posvetil vse svo-je sile vzgoji mladine v nacionalnem duhu, in povsod je sodeloval zlasti pri Sokolu, pri CMD in pri gasilcih. Ko je služboval na Sta-jerskem, je ni bilo sokolske prireditve, pri kateri bi ne sodeloval, in ko je bil član celjske sokolske vrste, je imel čisto hude borbe s celjskimi Nemci in nemškutarji.

Še z večjo ljubeznijo pa se je oklenil so-kolstva, ko je prišel v Ljubljano. Stopil je v vrste Sokola I na Taboru, ki mu je ostal zvest do svoje smrti. Po pravici lahko reče-mo, da je bil Jože Tratar eden glavnih ste-brov velike sokolske družine na Taboru, saj je polnih 15 let opravljal vse tajniške po-le, bil član gradbenega odbora, a od lani tudi podpredsednik nadzornega odbora. Ma-lo je bilo tako požrtvovalnih bratov kakor on. Vse proste ure je žrtvoval v prid Sokola in ko so gradili pomorni taborski dom, smo videli Tratarja z lopato v roki večkrat od zore do mraka na stavbišču.

Pogreb brata Jožeta Tratarja, bivšega dolgoletnega tajnika Sokola I, bo v soboto ob 13. uri popoldne izpred Sokolskega do-ma na Taboru, kjer bo zaslužni pokojnik v soboto dopoldne položen na mrtvaški oder. Vabimo vse društvene pripadnike, da se udeležijo pogreba v kroju, odnosno v ci-vilu z znakom. — Uprava Sokola I.

Na glavni pošti prepovedano kaditi

Ljubljana, 13. oktobra. Poročali smo že o neumestni prepovedi kajenja v vestibulu ljubljanske glavne pošte, kjer je bilo dovoljeno kaditi, odkar to postopje stoji. Naenkrat je pa postalo kajenje na pošti nevarno in je bila zaradi tega izdana ta prepoved, ki omejuje ka-dificem svobodo, hkrati pa škoduje intere-som državnega monopola. Da moramo to prepoved vzeti resno, dokazuje že to, da se je neki grešnik moral zaradi prestopka proti tej odredbi zagovarjati že celo na policiji.

Mislimo, da je čisto odveč poudarjati ne-umnost te odredbe v času, ko se uprava državnih monopolov bori z vsemi silami, da bi bilo kajenje dovoljeno celo v kinemato-grafih, kjer je nevarnost ognja dosti več-ja, kakor na ljubljanski glavni pošti s po-pločnim in ne lesenim podom. Prav tako je smen primer, ko je uprava cestne elek-trične železnice v Beogradu nedavno iz-dala prepoved kajenja v tramvajskih vo-zovih, nekaj dni pozneje pa je to prepoved na intervencijo prizadete uprave državnih monopolov morala ukiniti in kajenje v tramvajskih vozovih zopet dovoliti. Morda bo naposled tudi za ljubljansko glavno po-što potrebna intervencija pri upravi dr-

Otvoritev gledališke sezone v Ptuj

Ptuj, 14. oktobra. Gledališka sezona v Ptuj je bila otvor-jena v tork s krstno predstavo Kranj-ve štridejanske komedije »Skedenj«. Za otvoritev je vladalo v Ptuj veliko zani-manje in je bilo gledališče rasprodamo. Pred pričetkom predstave je občinstvo po-zdravil predsednik Dramskega društva g. dr. Ivan Fremevc, ki je omenil, da bo Dramsko društvo prirejalo redne predsta-ve, katere upa, da bo s pomočjo polkic-nega režiserja g. Borika dvignilo na umetniški nivo. Pričakujejo pa uvrde-ven meščanov, da bo predstave redno po-seškato ter tako moralno in gnetno pod-pori slovensko gledališče. Zelo toplo je pozdravil navzočega avtorja g. Jošta Kranjca.

Domači igralci so pod vodstvom g. Bor-ka igro prav dobro naštirali ter se po-globil v svoje vloge in jih podali brez-

DNEVNE VESTI

— Anketa o delovnem času v trgovskih, obrtnih in drugih podjetjih. Ministrstvo socialne politike je sklicalo anketo o delovnem času o trgovskih, obrtnih, bančnih in podobnih podjetjih. Anketa bo 30. t. m. v Zagrebu, na njo so povabljeni kor poročilce delodajalcev in delavcev. Delavci v anketni organizaciji so pripravi, da anketne podatke o številu brezposelnih po raznih strokah. Na temelju tega gradiva bodo zahtevali, naj se delovni čas skrajša, da bi se s tem omilila brezposelnost. Pri tem se sklicujejo na tuje države, v katerih je bil delovni čas v mnogih podjetjih skrajšan na 40 ur tedensko. Delavci in nameštenci organizacije žele, da bi se sedanja uredba o odpiranju in zapiranju lokalov v delovnem času pomožnega osebja zamenjala z novo, ki bi skrajšala delovni čas v obrtnih podjetjih na 8 ur, v nekaterih pa celo na 7, v trgovinah pa na 9 in 8 ur, v velikih trgovskih podjetjih naj bi bil delovni čas še krajši. Nameštenci organizacije žele, da bi se skrajšal delovni čas v pisarnah na 7 ur in da bi bili poleti in pozimi nedelje.

— Podražitev petroleja. V naši državi se je zadnje leto dni petrolej podražil. Kartel petroleja ga je prodajal odjemalcem na debelo po 6.20 liter, sedaj je pa cena poskočila na 6.40. Podražitev pač ni utemeljena, saj se je baš te dni petrolej v Rumuniji pocenil.

KINO SLOGA
Vesela glasbena komedija
MALI POMORSČAK
s priljubljeno malo Shirley Temple

MATICA
Nepozabni film iz življenja nezakonske matere v zrcalu današnje dobe!
POTA LJUBEZNI
Irena Eichler

Predstava danes samo ob 16. uri, obe večerni predstavi odpadeta vsled koncerta.

UNION
Danes poslednjič!
Duhovito zabavno filmsko delo
DRAGOCENI POLJUB
v glavnih vlogah Liane Haid, Ivan Petrovič, Hans Moser, Theo Lingner, Heinz Rühmann.
Glasba: Robert Stolz.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Zborovanje koroskih Slovencev v Celju. V nedeljo 17. t. m. ob 8.30 bo v mali dvorani Narodnega doma v Celju 9. redna letna skupščina osrednjega odbora Kluba koroskih Slovencev v Ljubljani z običajnim dnevnim redom in poročilom o položaju na Koroskem. Pred običajnim zborom je v opatijski cerkvi (ob 8. uri) maša za člane in dobrotnike Kluba, umrle v preteklem poslovnem letu. Mašo bo bral podpredsednik Kluba g. dr. Janko Arnež. Opozarjamo svoje člane z Gorenjskega in iz Ljubljane, da odpotujejo v Celje v soboto popoldne v vlakom ob 13.35 z glavnega kolodvora v Ljubljani, da se bomo lahko udeležili »Koroskega« večera, ki ga priredi celjski pododbor Kluba v vseh prostorih Narodnega doma v Celju. Klub koroskih Slovencev v Ljubljani.

— Trboveljski premogokopi dobivajo električno energijo od falske elektrarne. Zato je verjetno, da bo nova trboveljska kalorična centrala oddajala višek električne energije, ki je ne bodo mogli vse porabiti v Trbovljah, falskemu električne mu omrežju in ne KDE. Ali je že sklenjena kakšna pogodba, ni znano.

— Notno vest o prihodu francoskih rezervnih oficirjev v Jugoslavijo. V sredo smo poročali, da prispe danes teden v Jugoslavijo 120 francoskih rezervnih oficirjev. V »Jutru« je bilo večerj pomotoma objavljeno, da se pripeljejo francoski rezervni oficirji v Jugoslavijo že danes. Zagrebške »Novosti« pa poročajo danes, da prispe v Jugoslavijo 1.000 francoskih rezervnih oficirjev pod vodstvom predsednika Nacionalne unije francoskih rezervnih oficirjev bivšega ministra Ferya. Od kod imajo »Novosti« to informacijo, nam ni znano. Večerja »Politika« poroča, da obišče Jugoslavijo 100 francoskih rezervnih oficirjev. Tako bi končno res ne vedeli, koliko jih bo, če bi ne bilo Udruženje naših rezervnih oficirjev uradno obveščeno, da jih bo 120.

— Izletniški vlaki vozijo do konca tega meseca in je tako omogočeno planincem, da pohite v planine, ki so jeseni še posebno očarljive. Nekateri planinske postojanke nudijo primerno zavetje in so stalno oskrbovane. Iz Kranjske gore vodi zlozna pot v Erjavčovo kočjo na Vršču pod slikovito Mojslovko; ta kočja bo odprta stalno do 20. t. m. Ob Rohinjskem jezeru le prijetno bivanje v vsakem letnem času; sedaj je temno jezero mirno, le polagoma odpadajoč iste plava počasi po vodi. Zlatorog je dobro oskrbovan ter nudi prijeten oddih. Od Zlatoroga mimo slapa Savice pelje pot v dom na Komni, odkoder le krasen razgled na Bohinjsko kotlino. V Kamniških planinah bo ob lepem vremenu do konca oktobra oskrbovana zasilna kočja na Kamniškem sedlu in Coizova kočja. Ob vznožju Kamniških planin čaka prijetni dom v Kamniški Bistrici na številne jesenske izletnike. Dom na Kravenu nudi krasen razgled na pisane jesenske gozdove. Pot na Veliko planino od »Jurčec« v Črni mimo Kranjskega Raka ter preko Male planine vodi skozi petro poslikane gozdove; vzpon traja le dve uri, ker vozi avto do Črne. Koča na Ljubniku je prijetna točka za jesenske izprehode. Razgled po Zasavju nudi dom na Mrzlici. Planinci hitite v jesensko naravo.

— Kongres veterinarjev. Jutri se prične v Novem Sadu kongres veterinarjev iz vse države. Trajal bo do ponedeljka in na njem se bodo obravnavala vsa važna etanovska vprašanja. Razen tega je na dnevnem redu več referatov o živinskih boleznih in zatiranju istih. V zvezi s kongresom bo imela Vseslovenska zveza veterinarjev jutri v Novem Sadu sejo, ki ji bodo prisostvovali razen naših delegatov tudi poljski, češko-slovaški in bolgarski veterinarji. Na seji bo sprejel pravilnik o XIII. vseslovenskem

veterinarne kongresu, ki bo prihajajo leto v Curihu. Nekateri veterinarji pa menijo, da bi moral biti kongres v prestolnici ene izmed slovenskih držav.

— Vprašanje pravilnika o zaslužku za monopolska podjetja. Generalni direktor državnih monopolov Rašić in njegov pomočnik dr. Marković sta sprejela večerj delegacijo monopolskih delavcev in delavk. Delegacija je prosila naj se uredi vprašanje novega pravilnika o plačilnem sistemu (zaslužku), ki se pripravi za nad leto dni. V smislu pravilnika o delavskem pokojninskem skladu, ki ima že nad 20.000.000 din, naj se izvodi paritetna uprava fonda in povisajo meze delavcev in delavk v tobačnih tovarnah, odpušeni delavci naj se pa sprejmejo nazaj. Generalni direktor je izjavil, da bo pravilnik kmalu izdelan in da bo v kratkem izvoljena paritetna uprava delavskega pokojninskega sklada ter da ostanejo vsi stari in strokovni delavci v službi.

— Brezplačna vozina na proslavo kumanovske bitke. Prometni minister je dovolil brezplačno vozino do Kumanovega in nazaj vsem v vseh vlakih razen v ekspresnih vsem borcem, ki so delovali v bitki na Kumanovem, kakor tudi članom rodbin v tej bitki padlih. Proslava kumanovske bitke je preložena na 29. in 30. oktober, tako da bodo brezplačni vozni listki veljali za odhod od 26. do 30. oktobra. Za povratek pa od 29. do 2. novembra.

— Borza dela išče: 30 delavcev, zidarjev in mizerjev, 1 karmoske, 3 modelne ključničarje, 1 rudniškega paznika in 6 sadlarjev.

— Sadjarsko predavanje. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v St. Vidu nad Ljubljano priredi nočjo ob 20. uri v kino dvorani zanimivo sklopično predavanje. Predavala bosta g. banovinski sadjarski referent Franjo Kariol o »Sadjenju« in g. Lenard Frido o predmetu: »Kakšno sadno drevo naj sadimo«. Po predavanju se bo predvajala krasna kulturni film »Kako kramljuje drevesa«. Vabljeni vsi okoliški sadjarji. Ogledje si zajedno tudi bogat »sadni ogled« v dvorani šentivškega občinskega doma.

— »Dobro došli na Dunaju«. Turistični urad na Dunaju pripravi po tem naslovom zanimiv načrt mesta e komentiranjem v nemščini in angleščini. Novi prospekt bo tuje posebej opozarjal na vse dunajske znamenitosti, kakor cerkve, muzeje, vrtno nasade, gledališča, kinematografe in različna zabavišča. Podoben prospekt, ki ga v Avstriji in inozemskih turističnih uradih delo seveda brezplačno, bi potrebovali tudi za Ljubljano, ki je že dolga leta brez pravega vodiča za tuje, čeprav imamo mnogo zanimivosti in znamenitosti, na katere bi tuje morali opozarjati.

— Zelja vsakega inteligenta je, da se hitro in dobro nauči mednarodnega jezika esperanto. To priliko vam nudi Klub esperantistov v Ljubljani. V lastni učilnici na Cankarjevem nabrežju št. 7-I se poučuje posamezniki in v skupinah. Sprejem se danes zvečer od 7 do 8.

— »Putnike priredi sledeče izlete: od 24. do 31. okt. v Skopje na proslavo 25 letnice osvoboditve Južne Srbije z obiskom Beograda, Oplenca in Južne Srbije. Cena za vožnjo, prehrano in prenočišče din 1.080.—, od 24. do 29. okt. v Skopje z obiskom Beograda in Oplenca. Cena za vožnjo, prehrano in prenočišče din 680.—, brez prehrane in prenočišča din 550.—, od 25. do 27. okt. na Oplenac z obiskom Beograda. Cena za vožnjo in prehrano ter prenočišče din 440.—, brez prehrane in prenočišča v Beogradu din 330.—, od 30. okt. do 1. nov. za praznik Vseh svetnikov izlet z vlakom v Trst in Gorico. Cena za vožnjo za Trst din 125.—, za Gorico din 135.—, od 31. okt. do 8. novembra z vlakom v Pariz. Cena v II. razr. din 1.560.—, v II. razr. din 1860.—, od 7. do 13. nov. z autobusom v Milano na aeroplansko razstavo. Cena za vožnjo, oskrbo in potni list din 1.325.—, od 7. do 16. nov. na lovsko razstavo v Berlin z vlakom. — Vse informacije v biltenarnicah in ekspoziturah »Putnik« v Ljubljani, na Bledu, na Jesenicah in v Kranju (Tujsko prometno društvo).

— Novi popusti na avstrijskih železnih. Avstrijske zvezne železnice bodo 1. decembra ukinile vse doseganje »redne« o popustih za inozemce in uvedle za čas od 1. decembra 1937 do 31. decembra 1938 enoten popust, ki bo na najmanj sedemdesetnem bivanju v Avstriji znašal 40% normalne tarife. Posebne železniške vozne karte po teh novih odredbah bodo izdajali vsi inozemski turistični uradi in tudi podružnice avstrijske državne turistične zveze v Salzburgu in Kulsteinu. Potniki bodo že pri odhodu morali kniti tudi povratne karte, vendar pa jim bodo »avstrijski turistični uradi« iste zamenjali, če bi se hoteli vračati po drugi poti, kakor so prisneli. O novih popustih bo v kratkem izšel tudi poseben prospekt in bomo o njih potem obširneje poročali.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno in spremenljivo oblačno vreme. Večerja je znašala najvišja temperatura v Mariboru 18, v Splitu 17, v Zagrebu 13, v Beogradu in Skoplju 14, v Ljubljani in Sarajevu 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,6, temperatura je znašala 3.4.

— Najdba manufakturnega blaga. Te dni so našli ljudje na cesti pri Ponikvah na Dolenjskem velik zavoj manufakturnega blaga. V zavoju je bilo 10 bal po približno 20 m blaga, ki so ga najditelji oddali orožniški postaji v Trebnjem, kjer naj se zgleda lastnik najdenega blaga.

— Svojega bivšega ljubčka ubila. V vasi Berkasovo blizu Sremske Mitrovice se je odigrala v sredo zvečer krvava tragedija v hiši kmetice Branka Lazarevića. Zidar Ljudevit Stanković se je napel in odšel k svoji bivši ljubici, zdaj Lazarevićevi ženi. Lazarević ni bilo doma. Stanković je najprej ustrlel v okno in ker mu nihče ni odprl je naskočil plot ter stopil k hiši Milice je prihitela k oknu in spoznala svojega bivšega ljubčka. Takoj je zbudila svojo 16 letno hčerko, sama je vzela velik kuhinjski nož, hčerki je pa dala sekirko. Tako oboroženi sta stopili k vratom. Nič hudega slučaji Stanković je stopil v hišo in tedaj ga je Milica sunila dvakrat v vrat. Ko se je zgrudil je hči zamahnila po njem e sekirko. Tako sta ga z združenimi močmi ubili. Jutri naj njegovo razmesarjeno truplo na pragu v mlaki krvi. Krvočolno ženo in njeno hčerko so orožniki aretirali.

— Gapišva svestoba starega konja. V vasi blizu Sarajeva je imel premožen kmet Ibrahim Milišić lepega konja. Zredil ga je sam in skozi 20 let ni nikomur dovolil za-

jhati ga. Oni dan je pa Ibrahim nenadoma umrl, a pred smrtjo je prosil sinova, naj pasijo na konja. Konj ni bil privzven, na ko so pogrebi prišli na pokopališče, je prišel konj za njimi in obetal na gospodarjem grobu do noči. Drugo jutro je sopot odšel na gospodarjev grob. To se je ponavljalo več dni. V torek zvečer so pa našli Ibrahimovi sinovi konja na obetovem grobu mrtvega.

— Samosrni 75-letnega starca. V Sremski Mitrovici se je v sredo zvečer ustrlel s puško ugledni meščan Aleksander Medaković, star 75 let. Stanoval je pri svojem zetu Lazarju Budimiroviću. Nekoga dne je otelel in to ga je tako potrl, da je stlenil končati si življenje.

— Slovenske koroske narodne pesmi iz Roža, I. zvezek. Zbral in harmoniziral Pavle Kernjak, pevovodja celovskega pevanskega okrožja. Klub koroskih Slovencev v Ljubljani je za 17. obletnico koroskega plebišca izdal in založil I. zvezek »Slovenskih koroskih narodnih pesmi iz Roža«. V tem zvezku je zbranih sedem pri nas še neznanih pesmi in venček »Ti puebec, ja k na lumpsje!« v harmonizaciji znanega koroskega pevovodje in skladatelja g. Pavleta Kernjaka. Napisane so v izvornem narečju kakor jih danes pojo v Rožu in ob Vrškem jezeru. Pesmarica se dobi pri Klubu koroskih Slovencev v Ljubljani, Pražakova ul. 17. Temu zvezku bodo sledili v krajših razdobjih še trije ali štirje zvezki. Cena zvezku 10 Din.

Iz Ljubljane

—lj Poreka. Večerja popoldne sta se v franciskanski cerkvi poročila banovinski geometer g. Marko Regaly iz ugledne ljubljanske družine pok. dvornega svetnika Frana Regalyja, in gđe. Marjanca Kregar iz ugledne družine trgovca g. Karla Kregarja. Poročni obred je opravil pred. g. dr. Guido Rant, za priči sta pa bila nevestin oče g. Karl Kregar in ženinov brat, naš uradniški tovariš g. Vladimir Regaly. Mladoporočencema naše iskrene čestitke!

—lj Ribji trg je slabše založen z morskimi ribami, ker je zadnje čase zelo neugodno vreme za ribolov na morju. Pihana močna burja in je morje zelo razburkano. Danes je bilo napredaj sicer več vst morskimi ribi, toda samo po nekaj kilogramov. Največ je bilo še sardelj, ki so po 20 din, tuna po 30 din in sardelj po 16 din kg. Po nekaj kilogramov je bilo zobčata (36 din), ržuna in cipiji po 26 din in lubna po 40 din kg. Gospodinjke, ki imajo dober nos, so večerj lahko kupile jesetro, ki je bila izredno težka, saj je tehtala 14 kg. Ujeli so jo v Donavi. Prodajali so jo po 50 din kg in kdor jo je lahko kupil, je spoznal, kakšna poslastica je kaviar, ki ga v Ljubljani pač sino redki pokušamo. Cene rečnih rib so bile nespremenjene. Ščuke so prodajali po 16 do 18 din kg, žive postvri pa po 40 din. Precej je bilo rečnih rakov, ki so jih prodajali po dinarju do 1.25 din komad.

DANES POSEBNO VELIKA IZBIRA morskih rib pri »KMETU« na Gosposvetski cesti

—lj Delovne razmere v Delavskem domu. Iz vrst delavstva smo prejeli: V Delavskem domu je zaposlenih nad 30 uslužbenec, po večini žensk, ki delajo v kuhinji. Delovni čas za uslužbenke ni urejen. Delajo po 10 ur do 14 ur na dan. S hrano niso zadovoljne, ker ni vedno dobra in tudi ne zadostna. Dekleta so tudi kasamirana v domu. Ob 23. morajo biti doma, a pogosto delajo do 22.45. Na zrak ne pridejo skoraj nikdar. Nedavno sta bili odpušteni dve uslužbenki. Pri prvi so odpust motivirali, češ, da je pri delu klela. Drugo so pa odpustili zaradi tega, češ, da ni očistila balkona in da je zaradi tega stala voda na njem. Nedavno so zaposlili več novih uslužbenk.

—lj Umrli so v Ljubljani od 8. do 14. t. m. Jakše Anton, 48 let, krojač, Zapuže, Kully Terezija, roj. Foemayer, vd. Fitterhoff, 95 let, mestna uboga, Avbelj Marija, roj. Katrašnik, 49 let, žena delavca, Levce Marija, 38 let, gospodinska pomočnica, Krenn Herman, 55 let, uradnik KDE, Zalar Rudolf, 6 dni, sin želučarnika, Jereb Josko, 62 let, uradnik drž. žel. v p. — V Ljubljanski bolnici so umrli: Trobec Jože, 73 let, kočar, Stoleč, obč. St. Vid nad Ljubljano, Kovač Anton, 31 let, posestnik, Grachovšek, srez Laško, Koblar Marija, 38 let, žena kočarja, Martinov vrh, obč. Železniki, Jakin Anton, 62 let, dinar, Maribor, Kuhar Marija, 47 let, žena strojnika, Toplice pri Zagorju, Kuzminski Dimitrije, 49 let, zasebni uradnik, Beograd, Arhar Ivan, 28 let, nočni čuvaj, Demšar Janez, 2 leti, sin cestnega nadzornika, Hohnik Ivana, 35 let, kuharica, Kovač Jože, 31 let, zasebni uradnik, Zagorje, Hrovat Justina, 18 let, delavka, Beško pri Zagorju, Pogacnik Vinko, 5 let, sin služkinje, Češnica pri Podnartu, Ovsenik Bogomila, 3 leta, hči delavca, Tržič, Tinec Marija 12 let, hči posestnika, Zadolje pri Ribnici, Anderlič Alojzija, 46 let, užitarica, Male poljane,

obč. Skocijan, Zmajljan Sonja, 4 mesece, hči postaršnice, Dušč Marja, 42 let, žena posestnika, Doljan pri Senovem.

—lj Tudi po svetu urejajo železniški promet v velikih mestih s pogostitvami. Predavanje ing. S. Dimmla drevi ob 18.30 v dvorani franciskanskega kolegija bo pokazalo, kako urejajo po svetu železniški promet v velikih mestih ter da so se čelni kolodvori že preživeli. Nazorni diapozitivi nam bodo pokazali najbolj moderne kolodvore v svetu. Razen tega bomo tudi videli nekaj starejših načrtov ureditve našega kolodvora in kakšen je bil kolodvor 1.1848. Predavanje bo kratko, toda tem bolj ilustrativno ter vsakomur razumljivo. Vstopnine ni.

—lj Smučka telovadba, ki jo priredi Slovensko planinsko društvo, prične v četrtek dne 21. t. m. ob 19.30 v telovadnici II. drž. realne gimnazije na Poljanski cesti. Začetnikom smučarjem kakor tudi izvežbanim smučarjem je nujno potrebna primerna gimnastika, predno bodo hiteli s smučmi po belih poljanah. Telo se mora privaditi gibom, ki jih uporablja smučar. Vsak udeleženec smučke telovadbe naj prinese s seboj telovadne čevlje ali copate. Vsak četrtek bo telovadba trajala eno uro, t. j. do pol 21. ure. Preskrbljeno je za strokovno vodstvo. Prijave sprejema pisarna SPD, Aleksandrova cesta 4/I. Ako bi bilo število prijaviteljev veliko, bi se razdelili v dve skupini. Potrebno je, da se interesi čim prej prijavijo. Učnina je malenkostna.

—lj Predavanje o ljubljanskem železniškem vprašanju. Opozarjamo na predavanje inž. Stanka Dimnika, ki to drevi ob 18.20 v franciskanski dvorani. Pojasnil bo v enournem predavanju zgodovino ljubljanskega železniškega vprašanja, poizkuse za njega rešitev v preteklosti ter razložil sedanjí velkopolezni načrt za poglabitev železniške proge. Predavatelj bo pokazal v teku svojih izjavaj nad 40 zanimivih diapozitivov, med drugim tudi veliko inozemskih kolodvorov in železniških prog, ki so bile v raznih mestih poglabljene. Predmet predavanja je važen za vse sloje ljubljanskega prebivalstva, zato vabimo vse in vsakogar, da se pouči o enem najbolj perečih problemov Ljubljane. Vstopnine ni.

—lj Za posredovanje instrukcij posluje na naši univerzi »Akademski urad delav«. Stari se za zaupanjem obračajo nanj, saj se za majhen denar rešijo skrbi za svoje otroke. Vendar pa A.U.D. ne posreduje samo instrukcij, temveč vsakovrstne službe. Kdor torej potrebuje v svoji poslovalnici ali obratu kakšno pomožno moč, naj se pisмено ali osebno zgleda na Akademskem uradu dela. Uradne ure so vsak delavnik od 11. do 12.

—lj Sočani, udeležimo se pogreba pok. dr. Iv. Lamuta, pomočnika pošt. direktorja — sogrupa naše rodoljubne pesnice Mare Lamutove, ki bo danes ob 16. izpred mitvašnice dez. bolnice k Sv. Križu.

—lj Kino Matica. Predstava danes samo ob 16. uri, obe večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta.

—lj Posvetovanje železniških vpokojencev, provizionistov, rentnikov in vdov bo v torek 19. t. m. ob 9. dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22A z dnevnim redom: Položaj železniških vpokojencev in ukrepi za zboljšanje istega. Vabimo vse vpokojence, da se tega posvetovanja sigurno udeležijo.

—lj Tatvine. Iz stanovanja Viktorije Kavčičeve, v Rožni ulici 41, je nekdo ukradel temnorjav kovček, v katerem je bilo za 900 din ženske obleke. V stanovanje Marije Kovčičeve na Sv. Petra cesti 79 pa se je splazil te dni drven tat, ki je odnesel za 200 din drobiža. Stanku Galiču je nekdo odpeljal izpred gostilne Agnole na Glinah 1000 din vredno kolo, znamke »Adler«, Viktoriju Lovrenčiču pa 700 din vredno ko-

lo, znamke »Bianchi« in stor izpred trgovine Ban na Šmartinski cesti.

—lj Drugi letniški koncert v gosposki Filharmonični družbi bo v petek, dne 29. t. m. Nastopi znani Mozartov kvartet iz Salzburga. Podrobnosti sledijo.

—lj Pravi gorenjski železec in novo portugalcko ter vse druge dobrote ima v zalogi delikatosa Janez, Zidovska.

—lj Cigava je obleka? Na policiji je cel zaloga oblek, plaštev in perila, zaplenjenega krošnjarjem ter prekupčevalcem s staro obleko. Policija je prekupčevalce zaprla, pa nočejo povedati, kje so nakupili obleko in tndio, da so jo dobili od neznanec. Ker je bila zaplenjena obleka nedvomno nakradena in so jo prodajali krošnjarjem latovi, se pozivajo oškodovanci, da se zgleda v sobi št. 24 na policijski upravi.

Dva fanta pri enem dekletu

Ljubljana, 15. oktobra
Večerja so privedli stražniki na polje 29-letnega tapetniškega pomočnika Tomaža M. z Viča, ki je zagrabil kopico nerodnosti. Tomaž je zadnje čase lrazil za nekim dekletom, o katerem pa je vedel, da hodi k nji tudi njegov znanec Janez. Menjaje se, sta hodila k nji na dom, a Tomaž ni bilo všeč, da si mora deliti ljubezen s tekmecem, ki je imel, vsaj tako se mu je zdelo, pri dekletu več sreče, nego on.

Ko je prišel Tomaž prednočnim pred njeno hišo, je zagledal k steni na dvorišču prislonjeno kolo, vrata pa zaklenjena, znak, da je pri dekletu Janez. Tomaž je postal vse besen. Pograbil je kolo, ga odpeljal čez travnike in ga treščil v Mali graben. Janez je zjutraj prijavil tatvino kolesa ter namignil na stražnici, da ga je najbrž ukradel Tomaž. Fanta so stražniki še vsega krmežljavega dvignili s postelje in je na policiji po kratkem obotavljanju res priznal, da se je polastil kolesa in tudi povedal, da ga je vrzel v vodo.

Do tu bi se morda Tomaž še poceni izmuznil ali med tem, ko je bil na policiji, so se zgledali tam še drugi tožniki. Prišel je neki obrtnik naznanit, da mu je Tomaž nedavno pobral iz delavnice celo zbirko orodja, drugi je povedal, da mu je izmaknil iz shrambe nekaj blaga in jestvin. Slednjč pa je je primahal še stanovalec hišice poleg Mestnega loga in prijavil, da so pri sedlu še nekaj dni cvrli in pekli pitane kosčke, katerih dobavitelj je bil nesrečni Tomaž. Policija je kmalu ugotovila, da so kosčke znanjale posestniku Vrtačniku na Viču in sicer 6, kakor se tudi Tomaž ni vaš upiral in odkrito je priznal, da je ukradel tudi kokiši in jih odnesel k znani družini, kjer so bile potem gostje.

Tomaža, ki je svedečo obljubil, da se bo pobiljal, so danes izročili sodišču.

ŠAH

— Iz Ljubljanskega šahovskega kluba. Splošni turnir se prične 22. t. m. ob 20. z zvečanjem. Turnirja se lahko udeležijo tudi novi člani. LSK vabi na vpis. Prijave sprejema odbor. Velja tudi vpis v klubovi knjigi, kjer so razvidne tudi podrobnosti. Brzoturnir za prvenstvo oktobra se bo igral drevi ob 20. Brzoturnir za prvenstvo septembra se je zaključil takole: 1. Sorli 14, 2. Vihnar M. 13, 3. Sikoskec 11½, 4. Furian 10, 5. in 6. Peterman in Šiška po 9½, 7. do 9. Kunej, Marek in Slokan V. z 8. točkami l.t.d.

NAJPREJ...

Sej pokliče tajnika in mu pravik Danes ima moja žena god. Rad bi, da bi bila na ta dan srečna.

Tajnik: Najprej si morate obrisati rdečilo, ki se vas je prijel po ušesom.

Po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, nas je danes zapustil naš nepozabni soprog, oče, gospod

Jože Tratar

učitelj v pokoju

Ljubljenega pokojnika spremimo do poslednjega doma v soboto, 16. t. m., ob pol 15. izpred Sokolskega doma na Taboru na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 14. oktobra 1937.

Zalujoči ostali

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Praktični, iskave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Prilika
ugodnega nakupa trenčkotov, hubertusov. obleke. perila itd.
PRESEKER
Sv. Petra cesta 14.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZBIRKO KNJIG
slovenskih, originalnih in prevodov, vezanih v polusnje in platno, skoraj novih, ugodno prodam. Naslov se poizve v upravi »Slov. Narodac.« 2361

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog
brez prahu,
40KS. SUHA DRVA.
L. POGACNIK
Boberčeva 6 — Telefon 30—50
Za posredništvo obroč 24 L.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Zlata Gjungenac se drevi poslovi od Ljubljane

Kaj pravi sama o svojem angažmaju v Beogradu in pogajanjih za gostovanja v Ljubljani

Ljubljana, 15. oktobra. Iz Beograda se je včeraj popoldne pripeljala v Ljubljano g. Zlata Gjungenac, bivša članica ljubljanske opere, zdaj članica beograjske opere. V Ljubljani je nastopala polnih 6 let. Nastopila je v 800 predstavah in na mnogih koncertih. Drevi se bo poslovila od Ljubljane s koncertom v Filharmoniji. Naš poročevalec se je zglasil pri nji in jo naprosil, naj mu pove, kako je z njenim angažmanom v Beogradu in s pogajanjimi za gostovanja v ljubljanski operi.

— Povedati hočem vse od začetka, — je odgovorila gospa Zlata. — Ljubljansko občinstvo mi je tako pri srcu, da bi ne hotela, da bi v Ljubljani mislila, da sem sama kriva, ako sem se prišla v Ljubljano posloviti. Bila sem premeščena v Beograd in začela sem se pogajati za stalna gostovanja v Ljubljani kakor moja tovarišica Gostić in Župčevića. Sporočila sem svoje pogoje za gostovanje upravi in jo prosila, naj stavi tudi ona svoje. Poudarila sem, da upam, da se bomo glede honorarja sporazumeli, ker so mi prve odgovorili, da zahtevam za vsako gostovanje preveč, ko sem zahtevala 2000 din. Nisem hotela, da bi se pogajanja samo zaradi honorarja razbila in da bi se zaradi denarja razšla. Na vse to mi uprava ni odgovorila. Čakala sem, toda odgovora ni bilo. Čas je tekel, morala sem odpotovati v Beograd in začeti z delom. Sporočila sem zopet ljubljanski upravi, naj mi pismeno sporoči pogoje glede gostovanja in predstav, v katerih naj bi gostovala. Tudi na to svoje pismo nisem dobila nobenega odgovora. Pisala sem ga iz Zagre-

ba pred odhodom v Beograd. Zopet sem torej zaman čakala na odgovor. V Beogradu smo začeli takoj s študijem repertoarja. Takoj v začetku sem bila močno obremenjena. Nisem se ugnela sama, še naprej zanimati za to zadevo in sem zaradi tega pooblastila dirigenta g. Niko Štritarja za razgovore z upravo glede mojega gostovanja v Ljubljani. Gospod intendant mu je na tozadevno intervencijo sporočil, da bo uprava uredila to zadevo direktno z menoj v Beogradu, ker so ravno tiste dni nekateri člani uprave odpotovali v Beograd. Toda v Beogradu me ni nihče počakal. Še manj sem dobila na kak drug način kakršnokoli obvestilo od uprave ljubljanske opere.

Znano je, da določijo v Beogradu repertoar za vsak teden vnaprej in ga objavijo vsako nedeljo v časopisih. V nedeljo so lahko torej že vsi čitali, da vprižore v beograjski operi »Manon«, v kateri imam kot primadona glavno vlogo. Znano je tudi, da ravnanje v Beogradu samo v izredno redkih primerih, ko gre za višjo silo, spremeni svoj repertoar. To moram povedati, da bo jasno, v kakšnih okoliščinah sem dobila v ponedeljek 11. t. m. brzojavko, ki mi jo je poslala ljubljanska uprava. S to brzojavko me je uprava prosila za gostovanje v soboto ali v nedeljo v »Traviat« ali v »Manon«. Nisem mogla drugega odgovoriti na to brzojavko, kakor da je vabilo prišlo prekasno, ker beograjska uprava pod nobenim pogojem ni mogla spreminiti svojega repertoarja.

Spodobi se, da se poslovi od Ljubljane, v kateri sem delala 6 let. Slišala sem že očitke, da sem »pobegnila« iz Ljubljane. Po tem, kar sem povedala, lahko vsak pravilno presodi, zakaj sem se prišla danes od Ljubljane posloviti.

Gospa Zlata je pripovedovala to svojo zgodbo s precejšnjo trpkostjo. Videti je užaljena. V Beogradu je nastopila že štirikrat v »Manon«, dvakrat v »Faust« in v Hoffmannovih pripovedkah. Vabilo jo na vse velike reprezentativne koncerte, povabljeni je že na gostovanje v Budimpešto in v Lvov.

Slišali smo torej eno plat zvona in radi bi slišali še drugo. Dobro bi bilo, če bi gledališka uprava končno pojasnila javnosti, kako je ne samo v tem primeru, temveč v vseh s opernimi pevskimi in pevci, ki zapuščajo Ljubljano, čeprav bi jih naša opera nujno potrebovala. Po Ljubljani se govori to in ono, pravzaprav vzroka pa javnost nikoli ne izve. Če gre re samo za plače in honorarje, naj se to jasno pove, da bo občinstvo vedelo, pri čem je in zakaj se pojavljajo v naši operi neprestano tako občutne izpremembe.

Uspešen boj proti poplavam

Ameriški inženjer priporoča kot najučinkovitejšo sredstvo infiltracijo

Ameriški inženjerji si na vse načine prizadevajo preprečiti vedno hujše poplave. Eden izmed njih, svetovalec v hidravličnem inženjerstvu države New York, R. E. Horton, je obravnaval na kongresu ameriškega društva za znanstveni napredek vse možnosti uspešnega boja proti poplavam in razdelil jih v tri skupine. Prva skupina obsega naravne in umelne bazene. V drugo skupino spada naloga znova pogozditi goščave. Tretjo skupino je nazval Horton infiltracija. Infiltracija je poseviti posebno pozornost. Infiltracija se meri s hitrostjo, s katero vse-sava zemlja deževnico. Pri izvestni intenzivnosti dežja jo lahko tudi merimo z razmerjem množine vode, vsesane v zemljo, do preostale deževnice, odtekaajoče v reke.

Infiltracija nima na videz posebnega pomena za poljedelstvo, zlasti tam ne, kjer je zemlja močna. Voda prodira namreč od korenin globlje v zemljo in dalje v podzemne jame in rove, kjer se pridruži podtalni vodi. Pač pa pomeni infiltracija tem več za vse vodno gospodarstvo tega ali onega kraja. Na eni strani z infiltracijo prestražena voda ne uničuje krajinske površinske erozije, na drugi strani pa ostane podtalna voda na pravi gladini in s tem se regulira dotok vode v reke.

Če bi se posrečilo zvišati infiltracijo na danem zemljišču, bi se povišale zaloge podtalne vode in tako bi se izravnaval vodostaj v rekah. Posledica bi bila, da bi poplav ne bilo več. Ing. Horton je zato proučeval infiltracijske sposobnosti take pririske zem-

lje, ki enakomerno pokriva veliko plast srednjeameriškega ozemlja, kjer je zadnja leta vedno več poplav. Posrečilo se mu je dvigniti infiltracijsko kapaciteto te zemlje od 8 mm na 15 mm na uro. S tem neznatnim povečanjem je naraslo razmerje med vodo, odtekaajočo v podtalne vode, in vodo, odtekaajočo v reke, od 27 na 70%. V praksi bi to pomenilo skoraj povsem preprečiti poplave v omenjeni oblasti.

Zato je ing. Horton nujno svetoval ne trošiti težkih milijonov za gradnjo jezov, temveč osredotočiti vse prizadevanje na zemljo samo. Iskali je treba potov, kako bi se praktično povečala infiltracija zemlje v krajih, kjer so poplave pogoste. Ta nasvet bi morali upoštevati tudi pri nas, saj delajo vsakoletne poplave tudi v naših krajih zelo občutno škodo. Infiltracija bi bila razmeroma lahko izvedljiva tam, kjer imamo itak velike goščave ali pa malo vredne planinske pašnike, nerodovito zemljo skoraj brez vsake koristi.

Iz Celja

— Uršulin sejem. Na dan ev. Uršule v četrtak 21. t. m. bo v Celju letni kramarski in živinski sejem.

— Društvo absolutov drž. trgovskih šol v Celju to otvorilo v ponedeljek 18. o. m. ob 19. t. m. ob 19. naslednje taje: začetnega, nadaljevalnega in konverzacijskega za nemščino, začetnega in konverzacijskega za francoščino ter začetnega za sr-

bhrvaščino, angleščino in italijanščino. In-tarcenti, ki se niso prijavili, se lahko še vpišejo v ponedeljek in torek ob 19. v trgovski šoli.

— Zapadle plačilo občinskih davčnin. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne lastnike in lastnike vozil, da so 1. t. m. zapadli v plačilo: 5% najemniški vinar in 2% kanakala pristojbina za letošnje zadnje četrtletje in tretji obrok davčnine na vozila. Zapadle obroke je treba plačati zanesljivo

Kako je bilo na carski gostiji

V veliki palači carice Katarine je šlo samo za gozlatitev kipov nad pol tone zlata

Najbrž ne bo nobenemu človeku več soje-no sesti za bogato obloženo mizo na gostiji ruskega carja ali velikega kneza. Samo v epominih živah se te sijajne pojedine. In stari časi oživljajo med stenami carskih palač. Ze po neizmernem razkošju, ki ga zagleda človek v Zimski palači v Leningradu ali v poletni v Peterhofu ali Jekaterinski zopet v bivšem Carem selu, si lahko človek ustvari vsaj približno sliko o tem, v kakšnem orientalskem razkošju so živeli nekoč vse-mogočni ruski carji in njihovi dvorjani, kako so stanovali, spali, se zabavali in jedli.

Našim zapadnim očem povsem neobičajno razkošje se kaže človeku zlasti v množici dragih kovin in kamnov, saj so zlate celo konice stolpcev na strehah, glavice stebričev in raznih ornamentov, zlato je na celih kipi, razpostavljenih po parkih okrog pravilnih vodometov in vodopadov. Samo v veliki palači carice Katarine je šlo za gozlatitev kipov nad pol tone čistega zlata. Ko se je Katarina pobahala vprito gostov z moštovino stavtstva slavnega Rastrellija, s svojo baročno palačo temnomodre fasade in belih marmornatih stebrov ter zlatih okrasov, so bili vsi polni hvale, samo francoski poslanik je pripomnil, da vendar le še nekaj manjka, namreč steklen pohor na vse to razkošje.

Ko vidi človek pravo orientalsko razkošje, bogastvo in sijaj v leningrajskih palačah, pač lahko misli, da ga ne more čakati nobeno novo presenečanje. Ko pa pride v Jekaterinsko palačo, ko stopi v sobane, žareče kakor v toploti in žarkih vzhajajočega solca, tako so vse obložene z zlatom in blestečim jantarjem, etrni se bolj. V tej pravilni sobi, izmed vseh najlepši, okrašeni samo z modrimi vazami, je igrala Katarina s svojimi ljubljenci karte in kadar ji je bila erca klonjena samo v ljubezni, na pa tudi v igri, je plačevala iz visokega zlatega pokala s smaragd in rubini, kar je izgubila.

Slednjič pridemo še v slavoslovno jedilnico, v srebrno dvorano, na videz neskončno, kjer zopet ni sten, niti stropa, temveč sama zrcala in zopet okna, okna in zrcala, vse zvezano z bogatimi ornamentami iz težkega srebra. Tudi tu so se zbirali h gostijam visoki dvorjani in plemiči, ki so morali po svojem dostojanstvu čakati v raznih salonihi. In kakor so čakali, tako so tudi jedli, vsak na svojem strogo določenem prostoru. Tisti, ki so bili odlikovani z Georgijevim redom, so imeli v vitrini pripravljen poseben jedilni pribor in posodo iz svetkega porcelana, kdor je imel Andrejev red ali kako drugo visoko odli-

do 10. novembra pri mestni blagajni. Po preteku tega roka se bodo računale zakoni-te 6% zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku šestih tednov od dneva dospelosti zaostala, pa bodo izterjana z izvršbo.

— Teška nesreča pri delu. V sredo je cirkularka zgrabila 29letno dinarjevo ženo Rozalijo Tišlerjevo iz Oplotnice za levo roko in ji odrezala tri prste. Tišlerjeva se zdravi v celjski bolnici.

most kablov pri teh mostovih, je newyorški most na prvem mestu. Njegovi štirje kablji, debeli po en meter v premeru, lahko nosijo 350.000 ton, dočim ima most pri San Franciscu samo dva taka kablja z nosilnostjo 193.000 ton. Največji obojni most imajo v Avstraliji v mestu Sydney. Razpetina tega mostu znaša 503 m.

Prostovoljna ječa iz ljubezni

Alžirski dopisnik lista »Sunday Chronicle« poroča, da so odkrili v mestu Constantine žensko, ki se je pred 20 leti sama zaprla, ker si je bil njen ljubček končal življenje. Prišla so na to, ko je policija iskala nekoga pobeglega kaznenca po hišah. Ženska, ki ji je zdaj 37 let, se piše Andrea Aquizerate in našli so jo v sobici, urejeni kot jetniška celica s težkimi železnimi vrati, ki pa niso bila zaklenjena.

Preiskava je pokazala, da se je Andrea Aquizerate kot 17-letno dekle seznanila z nekim mladincem in se do ušes zaljubila vanj. Mladenci je bil vračal ljubezni, toda njegovi starši niso hoteli ničesar slišati o njeni poroki in končno so sina zapodili od doma. Mladenci se je pozneje iz obupa ustrešil. Andrea si je očitala, da je zakrivila njegovo smrt. In da bi mogla delati pokoro, si je napravila v domači hišici celico, v kateri je bila prostovoljno zaprta 20 let. Vsa ta dolga leta ni prestopila praga svoje prostovoljne ječe in nobene besedice ni spregovorila niti s svojo materjo, ki ji je nosila jesti.

Najmodernejša lokomotiva

Mednarodni brzovlak, ki vozi iz Strasbourg na riviero do Ventimiglia v Italiji, je dobil oni dan novo lokomotivo, ki pomeni višek moderne tehnike. 1088 km dolgo pot od Pariza do Nizze, za katero so rabili doslej najhitrejši vlaki 15 ur, prevozi vlak z novo lokomotivo v 11 urah. Nova lokomotiva je prav za prav majhna elektrarna na železnih kolesih. Njen dinamo ima kapaciteto 4000 HP, kar pomeni, da je gonilna sila nove lokomotive približno štirikrat večja od gonilne sile najboljših francoskih, danskih in ameriških električnih lokomotiv.

Nova lokomotiva lahko vleče 450 ton težak vlak s hitrostjo 130 km na uro. Najnamenjše je pa, da se ji vsa pot ni treba ustaviti, da bi dopolnila zalogo kuriva in vode. Moderna parna lokomotiva bi porabila za to pot 20 ton premoga in 20 ton vode, ki bi jih seveda ne mogla vzeti naenkrat s seboj. Nova lokomotiva pa rabi samo 3000 litrov vode in 7 ton gorilnega olja.

Iz Maribora

— Gledališče. Premiera »Sodnika Zalmeskega« v Kovičevi režiji in v povsem novi opremi bo konec prihodnjega tedna. Najvidnejše vloge igrajo Pavle Kovič, Košta in Grom. Nastopi skoraj ves dramski ansambel in številni statisti.

— Maribor potrebuje meljski most. Majhno predstavljajo industrijski mestni okraj. Največ delavcev prihaja v tovarne s Pobrežja in Tezna. Med imenovanima krajema in Meljem je tudi izredno velik vozovni promet. Vsi so sedaj odvisni le od glavnega mostu in pa meljskega broda. Slednje prevozno sredstvo niti zdaleka ne odgovarja potrebam prometa. Zato že trezna praudnost sama narekuje gradnjo meljskega mostu. Pobreška občina je že pred mnogimi meseci pokrenila akcijo za gradnjo mostu. Nera-zumljivo nam je dejstvo, zakaj je zavzela proti gradnji meljskega mostu mariborska mestna občina odklonilno stališče, ko je vendar jasno, da je gradnja v interesu mesta in okolice. Upamo, da bodo zahteve Pobrežanov končno vendarle naletele na razsodno ljudi, ki bodo akcijo za gradnjo meljskega mostu pokrenili z mrtve točke.

— Sah v Mariboru. V sredo zvečer so mariborski šahisti odigrali v kavarni »Central« šah, brzoturnir. Zmagal je inž. Prek z 10 in pol točke, sledijo dr. Gabrovšek z 10, dr. Krulc in prof. Stupan z 9 in pol, Kukovec z 9, Mešiček z 8, prof. Sila in Bien s 6 in pol, Mišura s 6, Krajnc s 5, Kotler s 4 in pol, Radolčić s 3, inž. Sotošek z 2 in Bezjak z 1 točko. Prihodnji teden priredi Mariborski šahovski klub splošni klubski turnir, za katerega vlada že sedaj veliko zanimanje.

— Umetnostni teden v Mariboru. Mariborski Umetniški klub priredi v dneh od 14. do 20. novembra umetnostni teden. Namen prireditve je zainteresirati naoko široko javnost za kulturne delavce na skrajnem severu.

— Priho bolnice kradla. Vtova Marija Sirk s Koroske ceste 74, ki je že dalje časa priključena na bolniško posteljo, je doživela včeraj razburljiv dogodek. V spalnico je stopila nezbrana ženska in pred njenimi očmi vlomila v omaro ter ukradla 700 din govorine in nekaj srebrnih kovancev. Ko je bolnica priključila sosedo, je drzna tatca brez sledu izginila.

RUSKA CARICA KATARINA

kržnik ves čas topel, tudi če je šla gospo-da med pojedino malo od mize.

Zdaj se igrajo po onih razkošnih palačah in ruskih parkih otroci, kajti v kolikoli ni so bile izpremenjene v muzeje, so bivše carske palače preurejene v otroška okrevališča. Iz Carskega je postalo Dečje selo. Vse je pač minljivo. Nobena slava in moč nista tako trdni, da bi ju ne pregledal zob časa.

Največji mostovi

Po otvoritvi prometa na novem velikem mostu Storströmsbro na Danskem bo marsikoga zanimalo vprašanje, kateri so sploh največji mostovi na svetu. Vprašanje, kateri most je največji na svetu, pa ni povsem točno, kajti pri presojanju velikosti mostu se lahko oziramo na eni strani na dolžino, na drugi na razpino bokov, na tretji na višino itd. Če mislimo na najlajši most, ga imamo v Evropi čez Dunaj pri mestu Črna voda v Rumuniji. Ta most je dolg 3350 m. Takoj za njim je pravkar otvoren most Storströmsbro med otokoma

Lollandom in Seelandom, dolg je okrog 3.300 m. V primeri z rumunskim mostom je mnogočnejši, ker se boči skoraj ves nad morjem, dočim ima rumunski most ob konca v znatnem delu nad bregovi in samo med povodnjno teče voda pod vsem mostom.

Za most, ki ima stebre najbolj oddaljene drugega od drugega, moramo smatrati tudi nedavno ograženo most čez Zlata vrata pri San Franciscu. To je vsečel izmejni most z razdaljo med stebri 1280 m. Izmed drugih mostov te vrste je treba omeniti most Georga Washingtona v New Yorku z razpino 1067 m. Če upoštevamo nosil-

glavo si je položil popolno torbo in tako je hotel nadomestiti prečuto noč. Robert pa ni mogel zaspati.

VIII.

UDAREC USODE

Solnce je stalo že visoko, ko je prispel vlak v Čapej. Robert se je odpravil naravnost k Bundu, kjer je sedež raznih parobrodskih družb. Prihajal je iz brzovagnega urada, kjer je bil baš poslan Stajiš brzojavko, ko je obrnila njegovo pozornost na se gruča ljudi pred izboženimi brzojavkami agencije »Reuters«. Zaklical je kuliju, naj malo počaka, potem je pa stopil h gruči ljudi.

Ljudje so bili razburjeni, kar je kazalo na važnost brzojavke. Od ust do ust so šle besede, ki so Roberta pretresale. S pomočjo komolcev se je pre-niž naprej. Čim je prečital prve vrstice, so mu noge odpovedale. Moral se je oprijeti zidu, da ni padel.

Prva brzojavka je bila iz Mukdena in glasila se je:

»General Kuo, eden najboljših Čang-So-Linovih vojskovođij, se je pridružil ređi armadi s celo brigado, z vsem orožjem in trenom.

Tako dezertstvo, običajno v kitajskih razme-rah, bi samo pomnožilo število izdajstev, če bi se mu ne bil pridružil gausen čin. Pred svojim po-begom je brigada s strojnimi postrebi bele ruske batajone, nesrečne ostanke revolucije, obsto-

ječe iz bivših carskih častnikov, ki so služili v Čang-So-Linovi armadi.«

Druga brzojavka je bila iz Tsing-Tao in glasi-la se je:

»Zvedeli smo, da se je luksuzni vlak, ki je od-peljal včeraj iz Tien-Tsina proti jugu, vrnil davi ves izropan. V temni noči je bil vlak blizu Lant-čenga ustavljen in eskorta pomorjena. Vsi evrop-ski potniki so bili ujeti in roparji so jih odvlekli v gore. Zaenkrat še ni nobene zahteve glede odkup-nine in zato tudi imena ugrabljenih potnikov no-benemu konzulatu še niso znana.«

Vrstice so zaplesale Robertu pred očmi, misli so se mu zapletle v glavi. Napeti je moral vse si-le, da se je obdržal na nogah.

— No, no, — si je ponavljal... zdaj ni primo-ren trenutek za to.

Ell je kakor omamljen. Na obrazu mu je bila začrtana tako globoka boleš, da so ga ljudje so-čutno gledali.

— Ubožec!... Gotovo je koga pričakoval z iz-ropanim vlakom.

Mehanično, kakor pod udarcem strašne kata-strofe, je stopal Robert dolgih korakov po Bundu, ne da bi kaj vide! ali slišal. Kuli mu je sledil s prtljagom. Slednjič je opazil, kako se je gospod zdrnil iz otopelosti in polical drugega kulija. Tedaj se mu je približal, da bi branil svojo pravi-co. Grof ga je topo pogledal.

— Ah, tako, — je zamrmral, — je že v redu.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

Uradnik se je slednjič odločil za to, toda eskorti poveljujoči častnik tega ni hotel razumeti. Imel je svoja povelja in ta bo izpolnil. Ta vlak in noben drugi je bil določen za delegata. Dobil je povelje spremljati v tem vlaku delegata do Pekinga in v tem vlaku ju bo tudi spremljal tja. Zaman sta poskušala delegata ugovarjati mu. Zatrjeval je, da je to vprašanje njegove časti in da pod nobenim pogojem ne bo popustil. In v večjo varnost je raz-postavil svoje vojske z nasajenimi bajoneti okrog rezerviranega vagona.

Glede vagonov z navadnimi zemljani je pa čast-nik izjavil, da ga prav nič ne brigajo. In tako so se lahko po treh urah potniki, ki niso imeli sreče, da bi jih spremljala oficijelna eskorta, vrnili v Šanghaj s pomožnim vlakom, ki je bil pripeljal osebo in orožje za popravilo tira.

Brancelin se je za silo utaboril na odprtem to-vornem vagonu kraj svojega sopotnika. Le-ta je kazal izredno škodoželjno radost, da imata njego-va bratranca iz Amerike tako smelo.

115

— Posrečen je ta njun prvi korak v politično delo. Če sta prišla vohunit, sta dobila kar sta iskala.

Robertove misli so pa blodile drugod. Ko je An-glež opazil njegov zamišljeni obraz, se je tudi on zresnil.

— Morda bi morali biti v Nankingu? — je vprašal.

— Da, zelo nujno.

— Ah, — je vzdihnil Anglež sočutno. Malo je pomislil, potem je pa pripomnil:

— Tudi jaz bi moral biti tam, toda nujna moja pot ni. Se bcam vsaj naspal ta čas. Če hočete, vam lahko svetujem, kako se morete še danes zjutraj odpraviti tja.

Grof ga je jel poslušati z razumljivo pozorno-stjo.

— Najemite steam-boat.

— Čoln? Do Nankinga?

— Da, po Modri reki. Ta pot je daljša, toda varnejša. Za promet skrbi več družb — angleška, francoska, japonska in kitajska. Odkločite se za angleško, plačali boste več, toda vozili se boste udobnejše in jutri ponoči boste v Nankingu.

Robertu se sopotnik ni več zdel vsiljiv, niti nad-ležen. Novo upanje je vzkilo v njem. Čim prispe v Šanghaj, bo takoj brzojavno obvestil Stašo na sporočeni ji naslov: Diesing's House, potem se pa takoj vkrcal.

Zapahal je veter, nasičen z vonjem bližnjih ri-ževih polj. Anglež se je savil v svojo odejo, pod